

ANY V

NÚM. 197

BARCELONA 3 JUNY 1892

P. BERTRÁN

José Campeny

Còpia fot. de Ferrepiers

CRÓNICA

UN diputat ha presentat al Congrés una proposició demanant un crèdit de 185.000 pessetas pera millorar los locals de las escolas primàries y adquirir material científich pera enriquir las Universitats, Museus de Ciencias naturals, escolas d' Arts y Oficis, etc., etc.

¿Es possible que hi hagi tanta bona fe? ¿Qui 'l fá inmiscuir en aquestos assumptos á n' aquest bon senyó?

¡Milloraments d' escolas! ¡Enriquiment pera la ciencia!... ¡Vaja uns arguments mes discutibles en un país hont sols se pensa en propagar l' art de las hanyas y enredar eleccions!

¿Per que no demana un crèdit, molt mes crescut si vol, ab destino á la construcció d' alguna Piassa de toros y es mes probable l' éxit?

Pero escolas... escolas... ¿Qui pensa ab aquestas *endergus* quan las sevas columnas sostenidoras, es á dir los mestres, están anys y anys sense cobrar ni un centim de las sevas pagas que arrivarán á convertirse en nominats?

Després, á n' al Govern li convé fer *economías* als pressupostos y aquest senyor diputat ab lo' seu sá criteri ha de pensar que las *economías* comensarán per aquí.

Es á dir, per lo rengló d' escolas si molt convé.

Lo que 'm deya l' altre dia un amich meu, mestre d' estudi: —Si las *enfilan* per fer *economías* en lo nostre *ram* han de veuers en un apuro, porque no se pas ahont podrán pegar estisorada. Afiguris que fá molt temps que no 'n toquem de frescos. (Aludia als quartos). Donchs fassim lo favor de dirme si hi ha res mes per *economisar*.

—Prou, vaig respóndreli jo, tancá las escolas y d' aquest modo farán quan menos l' *economía* de.... no déurels las nóminas.

Jo m' alegraria de que lo Sr. Anton (aquest es l' apellido del diputat proponent) logrés lo que 's proposa, pero 'm sembla que la majoría del *banco azul* deurán dirli, parodiant aquella frase de *El Monaguillo*: ¡Sr. Anton, Sr. Anton... no n' hi ha de fets!

Aquesta situació desesperada y alarmant del Magisteri, verdaderament exaspera, tant mes quant se lleixen noticias del tenor següent: „L' Ajuntament de Burgos ha subvencionat ab 10.000 pessetas las corridas de toros que 's donarán durant las festas de Sant Pere.“ Y quan se sab que en una carrera de caballs una bestia de aquestas, es dí, 'l seu amo s' emporta ab un *santiamén* un premi de dos ó tres mil pessetas...

Y á tot aixó mestre d' estudi hi ha que ha d' empenyarse hasta 'l guix de las pissarras.

Vaja, vaja, que aixó sols succeheix en un país com lo nostre, *eminentment* partidari de tot lo inútil.

Vegi donchs lo Sr. Anton, devant d' aixó lo que se li espera.

Un *turronó* com una casa del altre Sr. Anton y de tots los Antons de la situació... perillosa.

DOCTOR GERONI.

MALADICCIÓ GITANESCA!

Si may m' enganyas, esposa,
mira mon cor que 't desitja:
Deu permeti que no tinguis
salut en tota ta vida;
que 't trobis sense cap quarto
pe 'ls encontorns de Melilla
en poder de trenta moros
dels que mes salvatjes siguin;
que 'n fassin de ta persona
butifarras ó Salsitxas,
y que quan ja siguis morta
y ton cos tot fet á micas...
te clavin quatre cents tiroš
ab espingardas de... firal!

LLUIS SALVADOR.

DESPEDIDA DE BRETON

L' eminent Mestre, inspirat autor de *Garin*, al marxar cap á la Cort, nos enviá la següent carta, que publicuém íntegra:

Sr. Director del periódico
LA TOMASA.

«Muy Sr. mio y de mi respeto: Al abandonar la inolvidable Barcelona cumpio el grato deber de saludar al galante y para mí benévolo público barcelonés, á la ilustrada prensa local y á todos los que de cerca ó lejos se han interesado por el éxito de la ópera *Garin* que, en brazos de tanta y tan buena voluntad, ha ido más allá de lo que podían ambicionar mis deseos.

No encuentro palabras que traduzcan la obligación en que quedo... así me limitó á decir á todos: *gracias y hasta la vuelta!*

Tengo el honor de repetirme de V. suyo afectísimo amigo q. b. s. m.

T. Bretón.

Barña. 28-V-92.»

Desitjém molta felicitat al mestre y á reveure.

Cantarellas d' un fisich

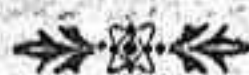
Molt rápit, lectors, se mou
lo termómetro Breguet,
pero molt mes jo 'm bellugo
quan á mos ing esos veig.

Si una nina ab molta sal
veig passar vessant amor,
dich: Es ayre musical
qu' está escrit ab tó major.

Fenómeno d' espegisme
crech qu' es la felicitat;
la veyém, aném tras d' ella
no poguentla alcansá may.

AMADEO PUNSODA.

A las nenas d' Horta

No surtint avuy de casa,
dispenseume bellas nenas,
si deixant totas mas penas
per medi de LA TOMASA,
faig saber als uns y als altres
que fora de Barcelona,
'hont passo millor l' estona
es entre mitj de vosaltres.

Un diumenge vos vegí
mes fresquetas que las rosas
passejantvos tan hermosas
que desseguida vaig dí:
¡Quina llastima de nenas
que tenint tan ríchs pamets,
los seus peus tan bufonets
caminin ab tantas penas
per 'quets carrers desgraciats
de tant repoca condicia,
puig crech que fins la bruticia
arriba dalt dels terrats!

Vosaltras que de marina
rebeu la fresqueta brisa,
tan bella com la sonrisa
de vostra boca divina.

Vosaltr s que de montanya
teniu l' oreig perfumat,
que crusa la serra y prat
fent blincar la tendre canya.

Vosaltras qu' en las galletas
ostenteu bonichs colors,
emblema de purs amors
estant sempre molt rogetas.

Vosaltras que lo meu cor
heu ferit altra vegada
al rebre una mirada
de vostres ulls plens d' amor.
¡Diguéume si no es vritat,
tenint també lo cor noble,
si no 's digne vostre poble
de-sé un xich mes ben cuidat!

Si alguna d' aqueixas nenas
esta TOMASA llegeix,
y son cor d' amor glateix
sufrint per mí moltes penas;
que s' ho tinga ben callat
li suplico enhorabona,
perque ho pot saber la dona
ab la qual ja soch casat.

M. GARDÓ FERRER.

Enriqueta...

L' altre día, pregant me vas dí,
si jó, en vers, te volía trassá
lo retrato; vaig dirte que sí,
y, cümplint lo promés, allá vá.
Mes si acás ab lo meu parlar nú,
mos conceptes resultan desplants
y t' ofench, mira, culpat á tú,
jó, filleta, me 'n rento las mans.
Que al jovent *encandilas* al punt
que repara ton pit recient nat,
que rebrota ufanós per demunt
d' eix cosset que pareix cisellat.
Que tos ulls son dos focos ardents
que 'l qu' intenti mirar fit á fit.
ja pot dir que los plácits moments
de gaubansa per éll han finit.
Pero ¡ay! que, si físicament,
ets un tipo arxi-piramidal
si se 't considerés moralment,
noya, ho foras ben poch de moral.
Perque 't donas un tó tan cargant
de coqueta, que no 's pot sufrir,
y aquest es lo defecte més gran
que may puga una noya tenir.
Puig si bé 'l coqueteix en aixám
los *mosquits* vé que logra juntar,
es en va que á n' aquets tiris l' am
perque, creu, no 't durán al altar.
Aixís, donchs, ja veus lo precís qu'
despullarte d' aqueixa mal' art (es
com mes prompte millor, ¡no sigués
cas que luego ja haguessis fet tart!
Que si avuy tú no ets més en rahó
qu' una simple *coqueta*, demá
ja serás una *coca*, però
de las que ningú vol *rosegá*.

PIRIPICHIO.

PEDRAS AL FETJE

Si un día la autópsia,
per desgrácia 'm fán,
de pedras, al fetje...
¡qué m' en trobarán!

Lo genit ho porta;
no es per alabarm,
peró ni tinch penas,
ni tinch mals de cap;
encar que m' estáfin,
no tinch desenganys;
dels insults d' un home,
no n' he fet may cás;
la miséria aguanto...
¡com qu' es tan vulgar!
los dols me fan riure,
res me fa plorar,
no conéch tristesas,
ni dissorts fatals.
—¿Qui de mes bon viure?
mos lectors dirán.
De pedras al fetje...
no te 'n trobaran.—
Dient tal s' enganyan,
no tinch cap pesar,
mes... tinch una sogra
qu' es pitjor que cap
pena de las grossas...
qu' un vil desengany,
qu' un insult d' un home,
que miséria en gran,
que 'ls dols y tristesas
neguit, mals de cap,
follías, enjurias
y dissorts fatals...

Si un día l' autópsia
per desgrácia 'm fán,
de pedras al fetje,...
¡qué me 'n trobarán!

MAYET.

Galeria de Celebritats.

Ab aquest títul y ab tamanyo propi
pera ferne un álbun especial, s' ha publi-
cat una escullida col·lecció de personali-
tats artísticas en la que hi constan, entre
altras, las senyoras Duse, Borghi-Mamo,
Tetrazzini, D' Arkel, Mendoza Tenorio, Franceschini, Rossi, Massanés de Gonzalez, Alverá, Martínez (Joana), García (Fabiana), Martínez (Conxa), Romero, Campos, Folgado, Alba (Leocadia), etc., etc. y los Srs. Rey Amadeo, Vailés y Ribot, Salmerón, Monturiol, Mancinelli (Ll.), Mascheroni, Tintorer, Sarasate, Calvet (Damás), Botarull, Soler (Pitarra), Balaguer, Gayarre, Labán, Uetam, García Parreño, Valero, Romea, Mario, Vico, Calvo (Ricardo), García (Domingo), Riutort, Fontova, Lorenzale, Novas, Planas, Galofre, Rossell, Bonaplata, Gouta, Edison, Giró, Pereda, etc., etc.

A pesar del esmero ab que aquets retratos han sigut presentats é impresos sobre paper-cartulina, lo preu de cada exemplar es sols de

10 CÉNTIMS

Pera los senyors col·leccionistas tenim reservats un reduhit número de col·leccions, sens augment de preu.

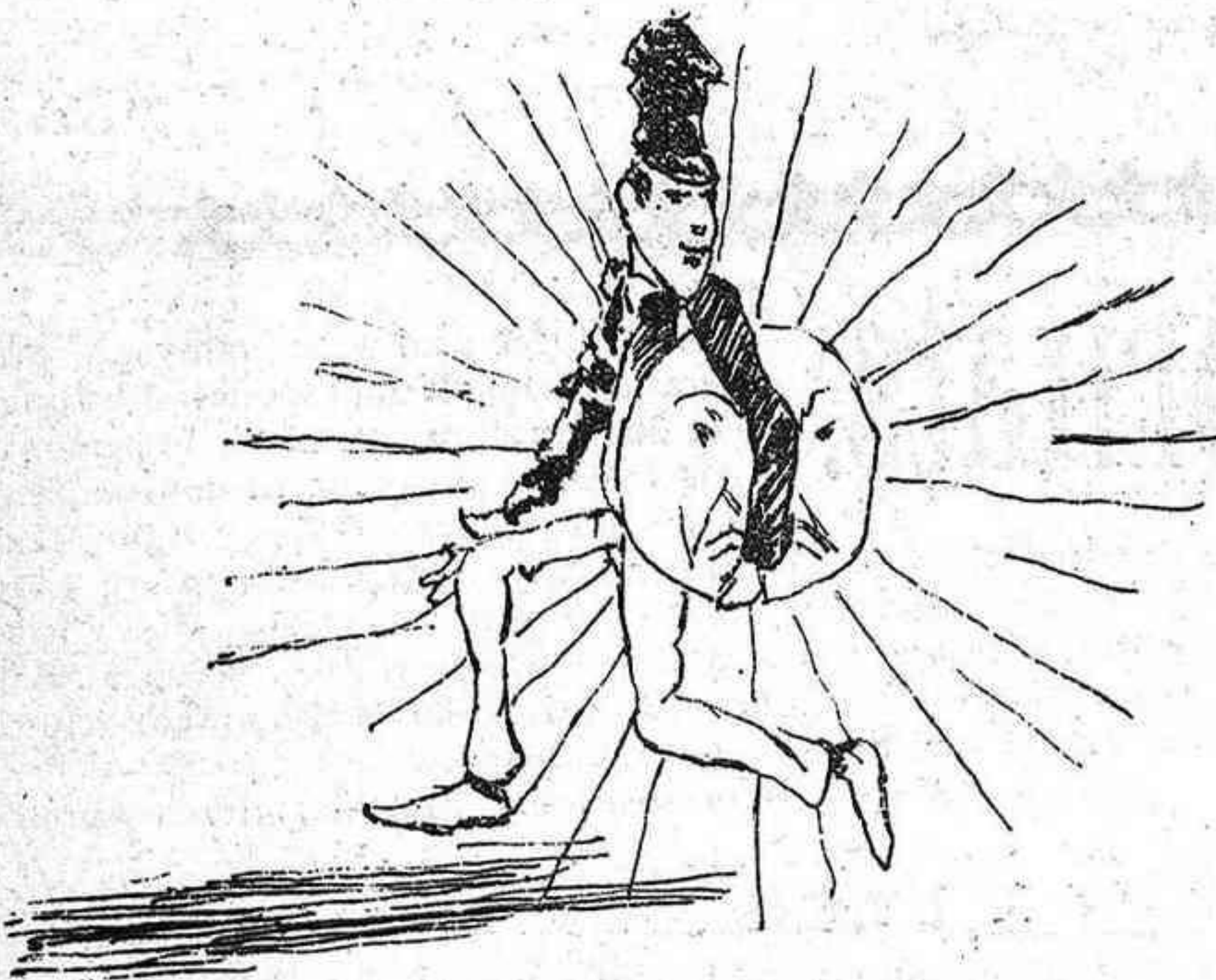
METÀFORAS

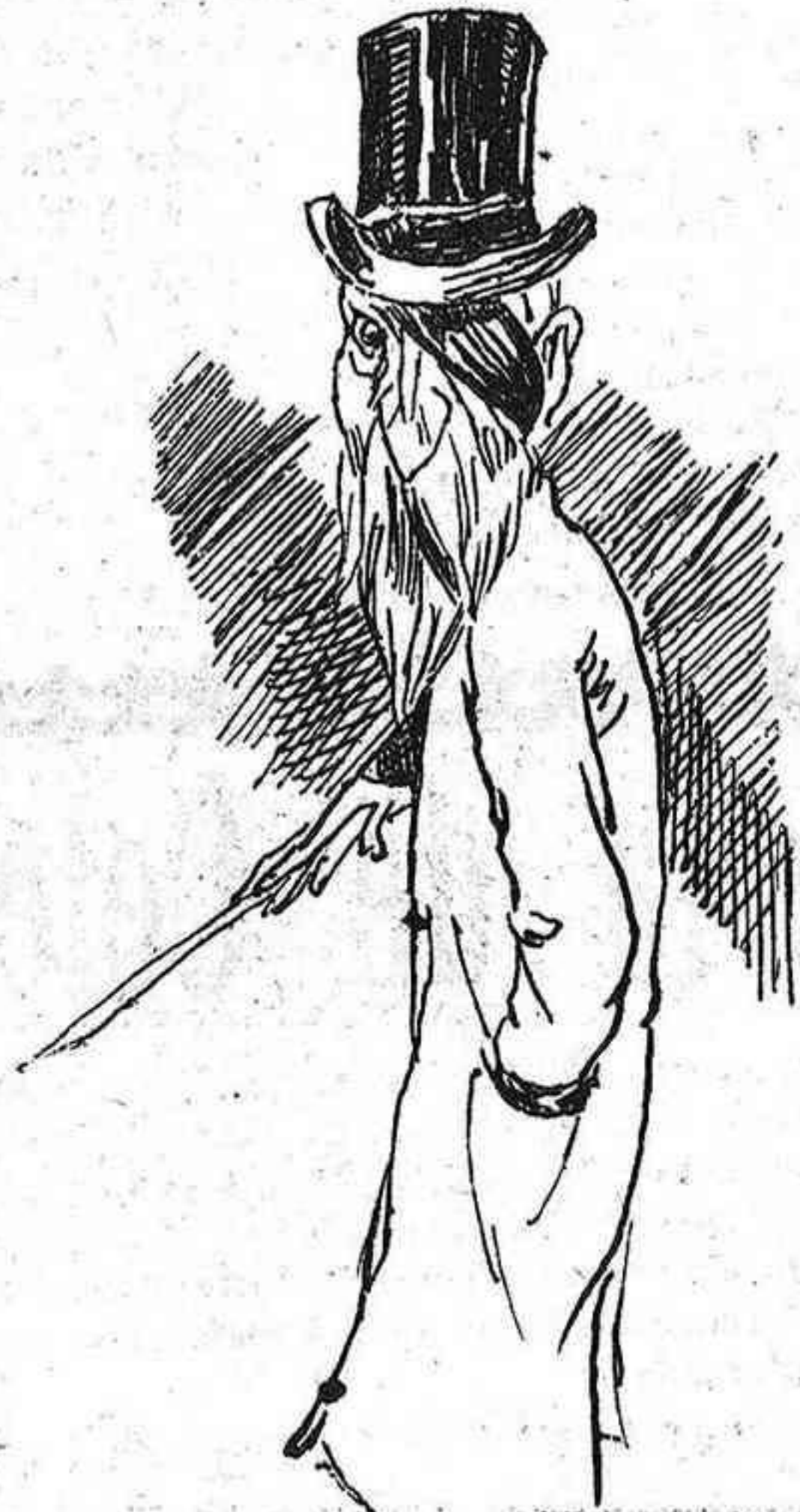
Anarsen á passejar ab lo Pare Sant

Un que pert la carta de navegar

Un rata prenent lo sol

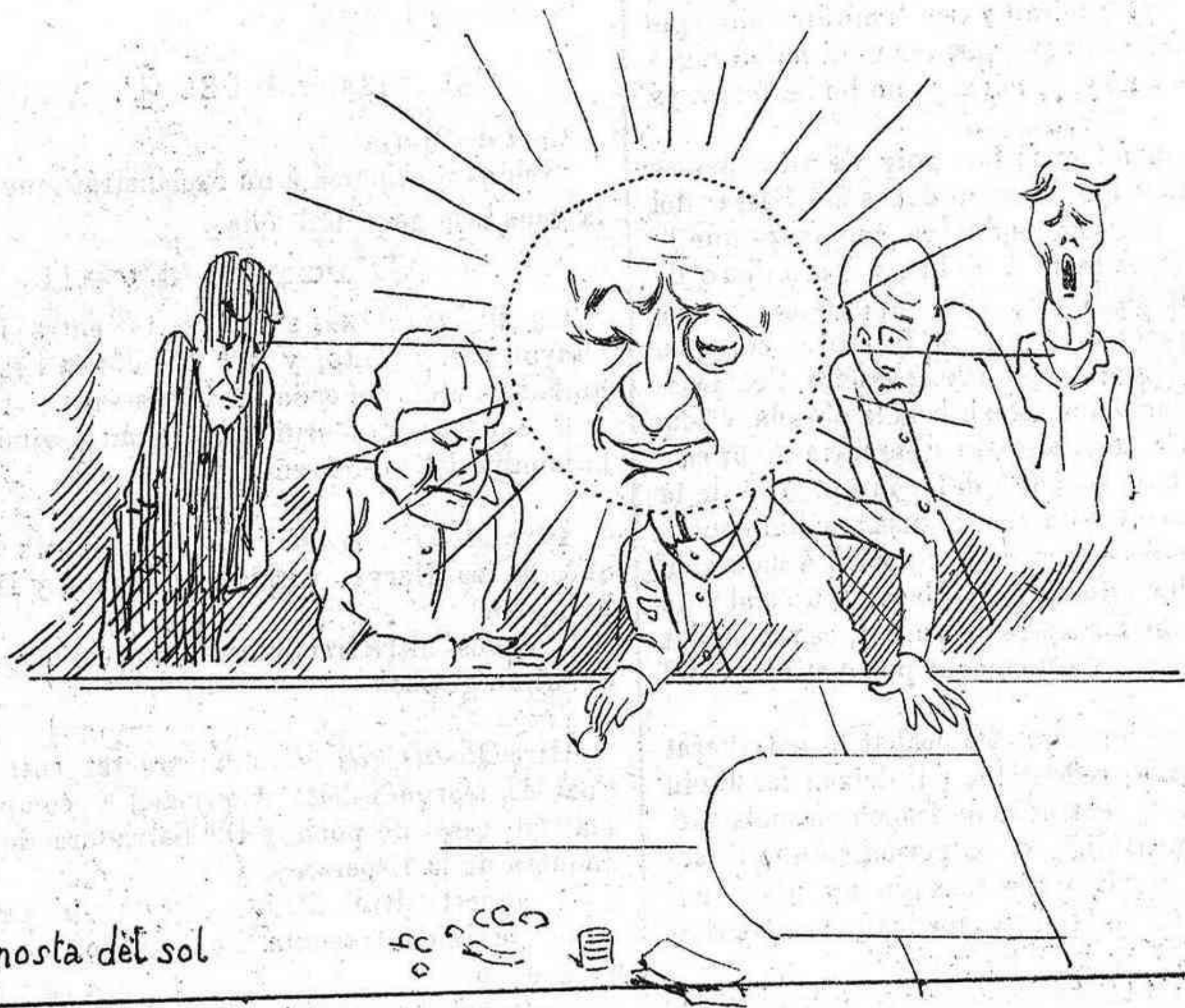

No veurehi mes que d' un ull

METÀFORAS

Darse als dimonis

L'aposta del sol

GOMA IMITACIÓ

POBRE Francisquet!. Ell prou fa tots los possibles pera poder posarse á l' altura de sos companys d' Universitat, pero la seva vida es una pena contínua al veurer la lluyta qu' ha de sostenir...ell prou enganxa que enganxa...pero com que la goma no es llegítima, no consegueix enganxar rés y aixó 'l desespera.

Lo pare de 'n Francisquet va retirar-se ab deu pessetas diarias que, gracias á un viatge forsz que va fer á Montevideo un corredor de Bolsa, van reduirse á cinch, que pagat tot, li sobran justas las matriculas pera la carrera de EMBUSTERO que segueix lo seu fill.

Lo xicot está en la edat de las ilusions; lo continuo roce ab fills de potentats li han creat necessitats, al menos aixis ho creu 'n Francisquet, que no pot complaurer absolutament; aixis es que tot ho té de tenir d' imitació...hasta la xicota.

També va á la Rambla de Catalunya á ferse senyas ab una d' un primer pis, com l' Amell, company rich de 'n Francisquet, sols que l' Amell fa 'ls tatos á una que té dos millons de dot, y lo nostre héroe fa telégrafos á una cambrera d' un comerci nt de fruyts colonials. Lo qui passa no está enterat d' aquellas interioritats y 'n Francisquet fa exteriorment, tan bon paper com puga fer l' altre.

Ara ha anat á las carreras muntat entre los seus amichs, y com qu' es guapot y munta com un centaure, las noyas del Sport 'l miran y se 'l mirarán fins que sápigam que 'l caball es llogat; pot ser n' hi haurá alguna que no ho sabrá may, y, mira, ja no ho ha fet en vá tot.

Ell té 'l cos ben fet, y fa tan goig de vint passas lluny, vestit ab un trajo de cinch duros del Bassar del carrer del Carme com molts de sos companys que lo pantalon sol ja 'ls ne costa 'l doble, y 'l armillero de cabell de son avia ab anella d' or apuntada ab una agulla dins la butxaca de l' ermilla, fa tan lo cop com la que subjecta un remontoir de 1000 pessetas. Sols existeix la gran diferéncia quan s' exhibeix la prenda, y com ell no pot exhibirla may, aquesta diferéncia no hi es.

Si en alguna reunió 's parla del cantant A. ó de la cantanta B., ell hi fica pota com lo mes assíduo concurrent al Liceo, y es que, com no pot anarhi á baix com sos companys, está allistat á la clach, y á cambi de ferse un xich mal be las mans aplaudint, es un abonat imitació que, al sentirlo, dificilment pot distingirse del llegitim.

Com que ja fa dos anys qu' ha acabat lo batxillerat recorre també algunas redaccions y li deixan fer algún *suelto* y té butaca y entradas de franch en mols teatros de vers, solament diga en lo periódich que l' actor T. arrastra al públich; per mes que un dia s' exposi á que lo públich lo fassi quedar mal, arrastrant al actor.

Lo gomós imitació també té un camp en hont lo llegitim no li porta cap ventatja y per xó es en hont mes s' exhibeix, y es en la *promenade* ó en las portas de l' Iglesia.

Alli está ab lo cap alt, la floreta al trau, saludant á tort y á dret sense coneixer á ningú mes que de vista. Si passa prop d' ell alguna cusidora de blanch, pantalonera, ó modista, es á dir, goma imitació, com ell, y que 'n Francisquet les coneix ab l' olò, ja 'ls hi tira algún xiste.

—Tú, Francisquet, qui es aquesta? li diu lo fill d' un banquer.

—Las de Capgrós...una familia distingida y de molts naps, contesta cargolantse los tres pels del bigoti.

—Ja m' hi presentarás.

—Quan vulguis.

Inútil es dir que la tal presentació no té lloch perque 'n Francisquet may li ve bé, ó las senyoras son á Vichy ó Sant Sebastián.

Quan algún amich seu lo porta de visita á casa de algún aristócrata, s' fa passar per fill d' una casa rica d' alguna de las provincias de Catalunya. y per evitar compromisos diu que lo seu pare va enviudar cansantse de nou y qu' ell está renyit ab sa madrastra.

En fi, que la vida del pobre gomós imitació es un trevall de camálich, puig sempre ha d' estar platejant la pesseta perque no se li vegi lo llautó.

Jo 'n coneix una pila que prou mereixerian que després de morts los possessin en un altar ab la palma del martiri á la má.

Qué vol dir lo pare Claret!...

Lo gomós d' imitació pot presentar molts cents datos mes com es digne acreedor de la canonisació.

Que pod' n dirme? que no es capellá?

Millor...Mes mérit.

SERRALLONGA.

SECCIO REGILIOSA

SANT DEL DÍA:

CANONISASSIÓ DEL **P.** CLARINÉT

Cort de María. . C.

'S donará esmorsá á un exclaustat que farà perdre la gana á la gent de l' olla.

Trona avall

Un *Modus vivendi* s' ha tractat entre D. Estat Espanyol, vell y tontc, y D.ª República Francesa y Esquilada, habitants cada hú á casa seva.

D' aquest contuberni 'n sortiran perjudicats los de la familia del contrayent.

Altre *Modus vivendi* s' ha tractat entre lo Sr. Marqués de las Hervas catalá de Castella, y D.ª Comissió Lianirábé.

D' aquest altre tracte uns n' anirém magres y altres n' anirán grassos.

Altre *Modus vivendi* s' ha tractat entre D. Anton Fualdés, marqués de l' Art (marí) y comte de la Casualitat, casat de poch, y D.ª Salvadora dels Apurats, duquesa de la Esperansa.

D' aquest altre *Modus vivendi* 'n patirá la familia de la contrayenta. Lo contracte se celebrará á ca 'n Joan.

Qualsevol que sápigam algun impediment, ó fet qu' afecti á alguna part dels contrayents, ja siga per graus d' afinitat, ja per diversitat de Cultos, pot dirho que se 'l escoltará com qui escolta plourer.

DESAFIOS

Al campo Don Nuño voy...

que si vos sois «farolero»,
«farolero» también soy.

D'honor... ¡oh! l' honor...

Es mes delicat de lo que vostés se pensan, segons per qui.

Un requiebro que fereixi, un corte... de manegas, un equivoch que no ho sigui; si la persona que reb es sentida, ja basta.

Lo guant ó 'l mitjó á la cara... y ¡á la riera!

Y com més *enllustrat* es lo subjecte agraviat, més aviat se desafia.

Are está de moda allá á la Cort.

La *prempsa* madrilenya vá plena de *lances de honor pendientes*...

Es molt més senzill *concertar* un desafio, que una cobla de ceguets.

'Ls mateixos periodistas madrilenyos tenen més feyna á esmolar l'eyna que á trempar la ploma.

La ploma per molts d'ells es la pistola... sense pistó.

Y que 'ls contrincants dels periodistas aquets tant *guerreros* acostuman á ser d' *espada en el cinto*.

Qui paga la festa en los desafios d' avuy día son 'ls padrins.

Se 'ls envía per part dels ofesos á demanarse mútuament satisfaccions que no 's necessitan, y, ó no s' arreglan ó hé extenen un *acta* que vé á ser lo diploma de *sebas* dels firmants.

Miréu que, ben mirat, aquesta mena de padrins *desempenyan* un paper... de fumar que ni per cigarrillos serveix.

Aném á dir que molts d' aquets desafios contats (per no dir tots) tenen lloch en un restauránt, y en aquest cas lo que han anat á buscar los arregladors es un *tech*: aixís... *buenu*.

Siga com vulga, lo Baró del Bifsteak, lo Comte del Arrós y 'l Duch de las Ostras, padrins, quedan tan petits, per tips que quedin, com lo Director de *El Farol*, y 'l capitá de la 1.ª companyia, del primer batalló de cassadors... de *guatllas*.

Jo no sé que 'n treuhen de jugar *militares y paisanos*, si ensenyant las cartas se 'ls veu lo joch.

Ab aquets jochs de desafios no guanyarém may rés; perque es com si fe-sim la *brisca* devant del país y tirant *pedras* ells, nosaltres tinguéssim los *trunfos*; es com si feut ells lo *tuti* nosaltres 'ls cantéssim las *cuarenta*; es com si al *dómino* 'ls tanquéssim lo joch y guanyéssim á *punts*; es com si al *tresillo* 'ls donéssim *codillo*; es com si á *palos* en lo billar 'ls féssim *tots*; es per fi, com si nosaltres tinguéssim *as y grossa* feut ells lo *burro*..

Vull dir que ja no 'ns mamém lo dit per' fer cas de noticias *desafiadoras*.

A qui 's desafia ab tants *lances de camama* es á la paciència del públich: ja 'n tenim las ca's s plenas.

Un desafio anunciat per telégrafo me fa l'efecte mateix que vá ferme aquell *valent* que cridava:—Si no m' aguantéu, mato á aquell home...—Y no 's movía del puesto perque las camas li feyan *figa*...

Llamar la atenció ab lletres de mollo quan volen *desafiarse* dos *pasteras*, me fá molta gracia; me fa riure de fástich.

Mes y més, sabent lo resultat per endevant.

¡Quinas bestiesas!

Y encare diuhen de l' honor qu' es delicat...

Y 'ls que 's desafian potser no 'n tenen...

Lo que tenen es... ¡barra!

Per aquest motiu, quan llegeixo en un *parte ó suelto* la paraula "*Desafio*", ja estich veuent l' honor que ha de salvarse, fet ab patatas ó ab such.

Es de la única manera que se salva.

J. BARBANY.

LO COTXERO

Solté y jove, alegre y curro,
soch un rey en la ciutat;
lo *pescante* es lo meu trono,
los lacayos mos vassalls.

Tinch per cetro las xurriacas,
per corona un barret alt,
y per manto una levita
ab botons de dalt á baix,

Trap... trap... trap...

¡Au, la *Perla* y la *Briosa*!

¡Quinas eugas!

¡Quin trotar!

A la meva veu de *¡passo!*
richs y pobres m' obran pas:
y ¡com no, si só com Cánovas
que may res me fá aturar?

Diu que no es per mí que fujen;
qu' es per por dels meus caballs:
á n' aquell també si 'l creuhen,
es per por... val mes callar.

Trap... trap... trap...

¡Au! Cotxero, fem muxoni
que *trajino*
concejals.

He dit qu' era com en Cánovas,
y en aixó m' he equivocat:
Si 'ls dos féu una desgracia,
son distins los resultats.

A n' aquell ni una paraula,
se l' hi diu pe 'l qu' ha causat;
á mí, sí; qu' á la *Alcaldia*
se m' endú un municipal.

Trap... trap... trap...

¡Au! Per có ja tinch personas
y tinch luego
llibertat.

Lo mateix *faig cementiris*
que *bateijos*, m' es igual:
de 'ls que porto dintre 'l cotxe,
mentres paguin, tant me fá!

Jo he servit á grans y nobles,
y á n' aquell del joch de mans;
jo he portat á en Carnestoltas,
y á la gent mes principal.

Trap... trap... trap...

No m' hi fixo jo en qui porto,
¡Si m' hi había
de fixar!

¡Que n' he vistos jo d' exemples
per la pobre humanitat!
Jo he portat molts senyoras
á *Cardedeu* y á *Flassá*.

A un senyor vaig dú al Liceo,
l' altre día á sentí 'l *Faust*,
y 'l portava ab igual cotxe
al Hospici, l' endemá.

Trap... trap... trap...

En lo mon tot puja y baixa,
mes jo sempre
soch á dalt.

Lo mateix que lo meu cotxe
es lo carro del Estat:
jo he portat possibilistas,
unionistas... federalis.

Los uns pujan y altres baixan,
los catúfuls van rodant;
si jo avuy als altres porto
pot se á mí, un jorn m' hi durán.

Trap... trap... trap...

¡Au! la *Perla* y la *Briosa*!
¡qui fá avuy
fará demá.

FERNANDO GARCÍA ALVAREZ

LA TOMA SA
BELLAS ARTS

Busto en mármol, de *Campeny*.

CALOR

Los astrólechs aseguran que 'l Sol
d' aquest estiu fondrà las pedras.
¡Haurém de vestirnos aixís!

R

NOSTRE RETRATO

Es lo d' avuy lo conegut y admirat esculptor Sr. Campeny, quals obras han sigut adquiridas per entitats de la mes alta aristocràcia.

A pesar de ser dit artista tan conegut per son talent y nombre de treballs, nos ocuparem d' ell en lo número pròxim, fentli un article *ad hoc*.

NOVEDATS

L' últim estreno de la companyia catalana, que 's despedí 'l dijous passat, va ser lo del saynete original del Sr. Rovira y Serra, *Vint duros per enlevant*, que si bé te alguna escena ben trobadeta pica en conjunt de deslligat, adoleix de poch xiste expontani, y s' hi nota que alguns personatges se mouhen per forsa.

L' acreditada companyia del eminent actor Sr. Mario actua en aquest colisseo, fent las delicias dels amants de la bona comèdia.

T.VOLI

Dilluns feu la funció de despido en aquest teatro la companyia del Sr. Romea que á causa de la poca varietat donada en lo repertori, no hi ha alcansat molta gloria ni major profit.

Avuy ab la sarzuela (nova á Barcelona) *El diablo en el cuerpo*, debuta la companyia que deu actuar durant la temporada d' estiu, de la que, si be forman part artistas tan notables com la Srta. Pretel y 'ls Srs. Carbonell, Banquells, Gil, y 'l Mtre. Perez Cabrero, resulta, en conjunt, algo pobre d' elements artistichs, puig esceptuant los ja citats poca cosa queda.

L' éxit de la aceptació per part del públich, la Empresa, 'l preten conquistar ab lo escullit del repertor que prepara qual bon número d' obras son propietat exclusiva de la mateixa.

LIRICH

No hem tingut ocasió encara d' assistir á las funcions que en aquet coliseo hi dona la companyia de la eminent actriu Sra. Tubau, pero sabem de bona tinta que han estat sumament concorregudas y que fins ara totas las obras s' han contat per éxits.

La setmana entrant ne parlarém degudament.

CATALUNYA

Després dels beneficis de la simpática tiple Irene Alba, batllarina Monroc y dels Srs. Cerbon, Palmada y Fernandez, ha vingut la última badallada de la companyia ab la funció de despido que per las mostras de simpatia rebudas al final, orgullosos poden estar de sa campanya en Barcelona y ho demostraren per lo que estigueren sumament conoguts no sabent com expressar son agrahiment.

Hasta un altra y felis viatge.

Ahir debia debutar la companyia que dirigida pel senyor

Bosch actuará en la temporada de estiu, de la que forman part la Sra. Segovia y los Srs. Colomé, Gimeno y Guerra. Lo resto del personal si be es molt numerós 'm sembla en conjunt un xich deficient. Molt celebrarem anar equivocats.

Una de las primeras obras que proposa representar la nova companyia, es la celebrada sarzuela *El rey que rabió* ab lo valió concurs del Sr. Berges, preparantse també *Las Campanadas*, última obra de Chapi y que en Madrit ha obtingut un extraordinari éxit.

CIRCO EQUESTRE

Continuan obtenint la distinció del públich, la sens rival Virginia Aragón, apellidada ab molta justicia la *reina del alambre* y la familia Mentrose per sos treballs icaris sobre 'l tapis.

A causa de haverhi algún individu malalt, sols han pogut debutar de la familia Briatore los jermans Enrich y Alejandro que demostraren ser excel-lents ginetes, obtenint calurosos aplausos en los salts mortals á caball.

CIRCO ESPANYOL (modelo).

Desde nostra última revista, han debutat los barristas jermans Campillo, obtenint un notable éxit por la facilitat ab que executan sos difícils exercis-is.

També ha donat algunas funcions una artista... anomenada Mis Ballarelli demostrant que los anys li han fet perdre la serenitat, hermosura y agilitat.

Pera dimars estava anunciat lo *debut* de la microscópica artista *princesa* Topacio que lo dia abans tingué la precaució de tujir y la Empresa no volguent resultar *primo* de cap *princesa*, ne dongué part al Sr. Gobernador, lo que feu se detingués en Guadalajara, per desde allí ser duta en son *redil* á fi d' obigarla á cumplir sa contracta. Segons noticias sos treballs resultan una verdadera monada, molt digna de ser admirada.

Ahir debia debutar lo famós tirador Mr. Riehl que es una verdadera celebritat en son género.

Aixís s' ha de fer. Debuts constantment á fi de donar varietat.

CONCERT D' EUTERPE

La acreditada Societat coral d' Euterpe, dilluns pròxim, festivitad de Pasqua, inaugura en lo teatro del Tivoli los tan concorreguts concerts matinals, que com 'l any passat seran dirigits per lo reputat mestre D. Joan Goula (fill).

Forman part del programa, escullidas pessas del immortal músich-poeta Joseph Anselm Clavé y altras de reputats compositors.

Los desitjem un bon comensament de temporada.

EDEN-CONCERT

La setmana entrant parlarém de la nova *etoile* Mme. Duparc que si no menteixen los cartells es la primera diva dels concerts parisiens, qual artista debutá ahir dimecres.

Actualment obté la distinció del públich la *chanteuse* Mlle. Odette que totas las nits, tant per sa afinada veu com per lo gust irreprotxable en lo vestir, se veu sumament agassatjada.

UN CÒMICH RETIRAT.

ANUNCI

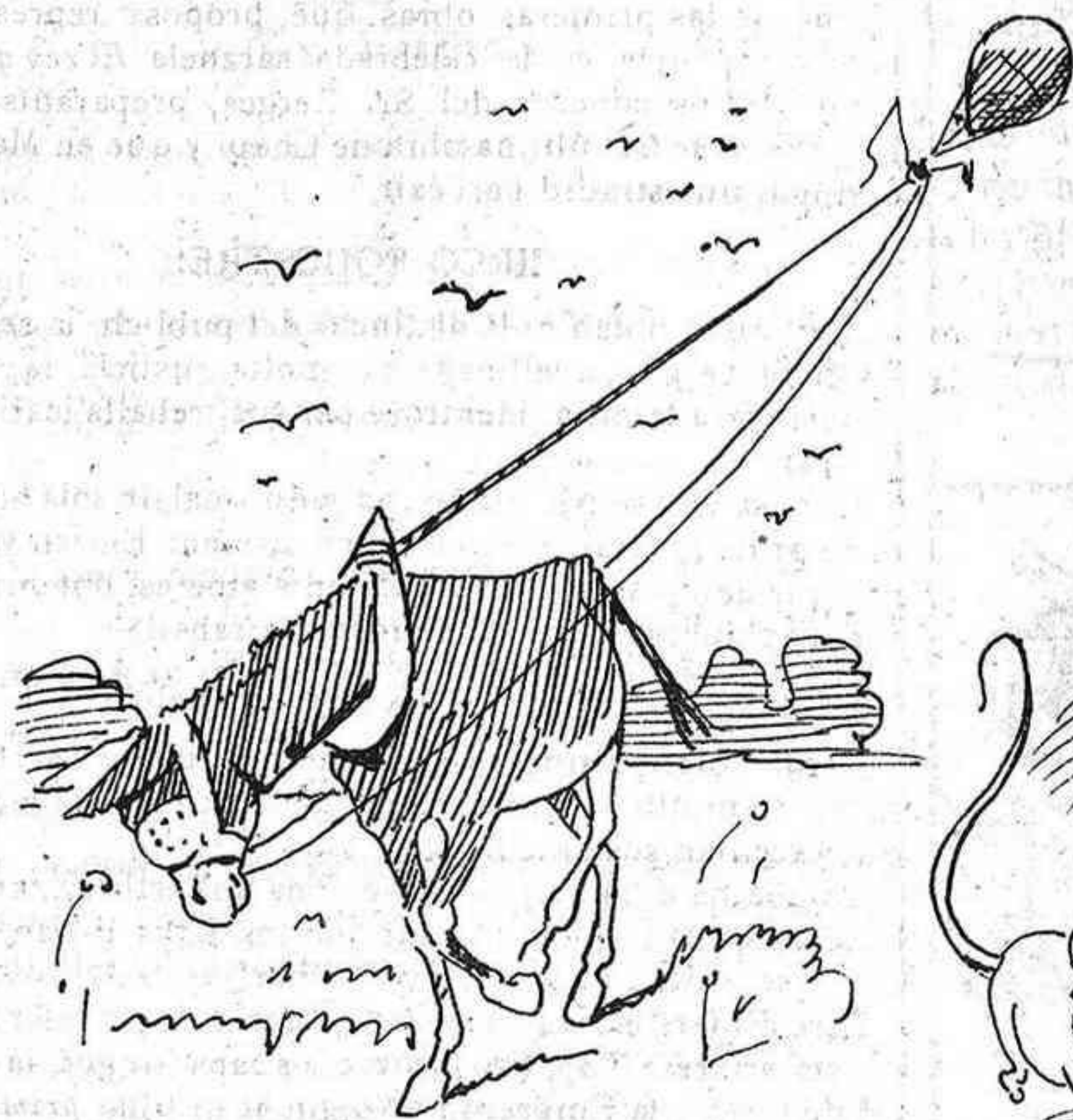
De resultas d' *aquellas carbassas arrivadas del extranger* hi ha una partida de mobles pera vendre que se cediran ab gran rebaixa de preus.

Sabém que días passats va verificarse la primera subasta en lo café de *La Pajarera*.

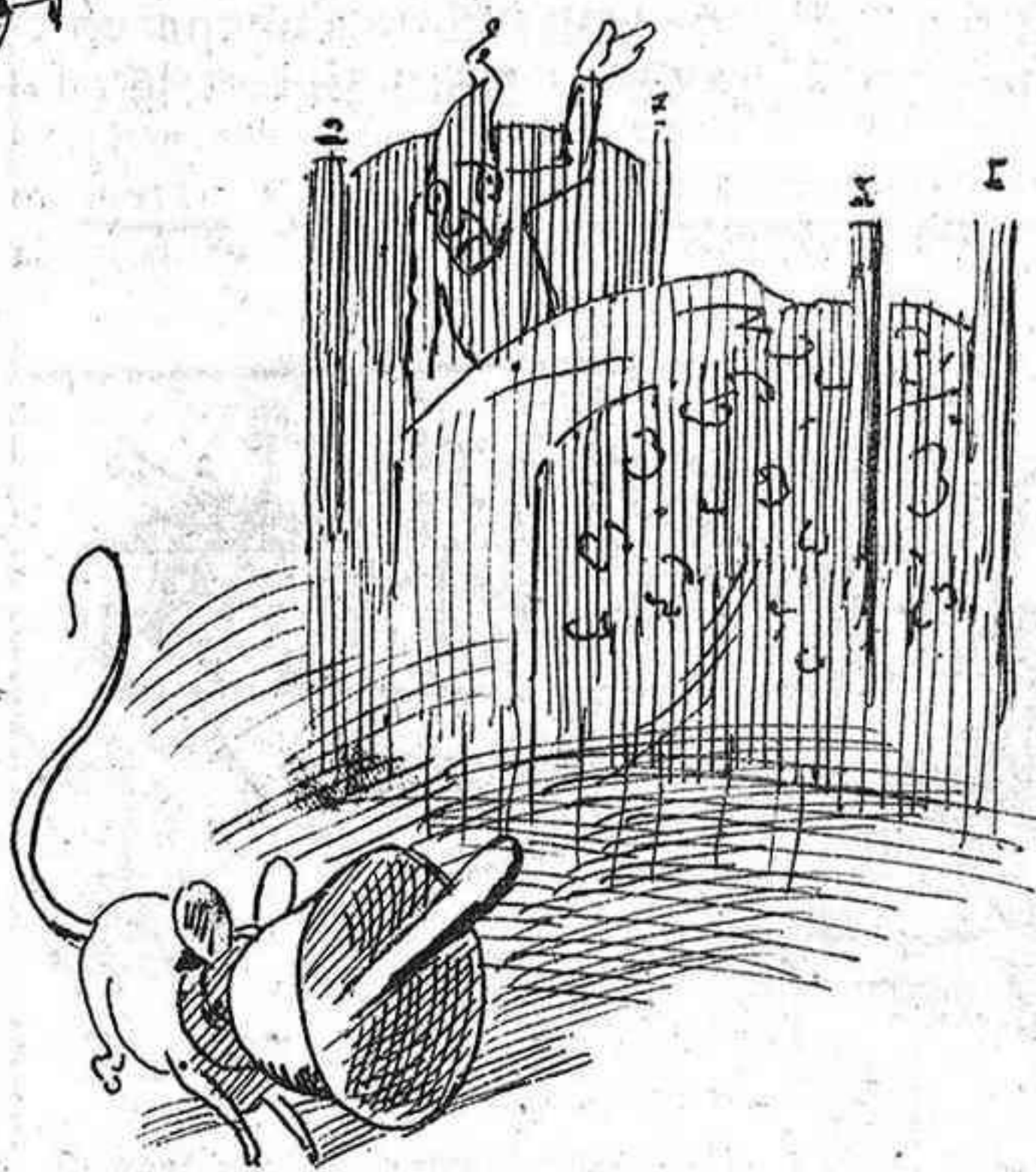
Alsa, aprofitin la ganga los que tinguin de parar pis.

CURIOSITATS

La direcció dels globos

Despertadors moderns

En Rússia s' ensenya un os de la cama d' Adan.

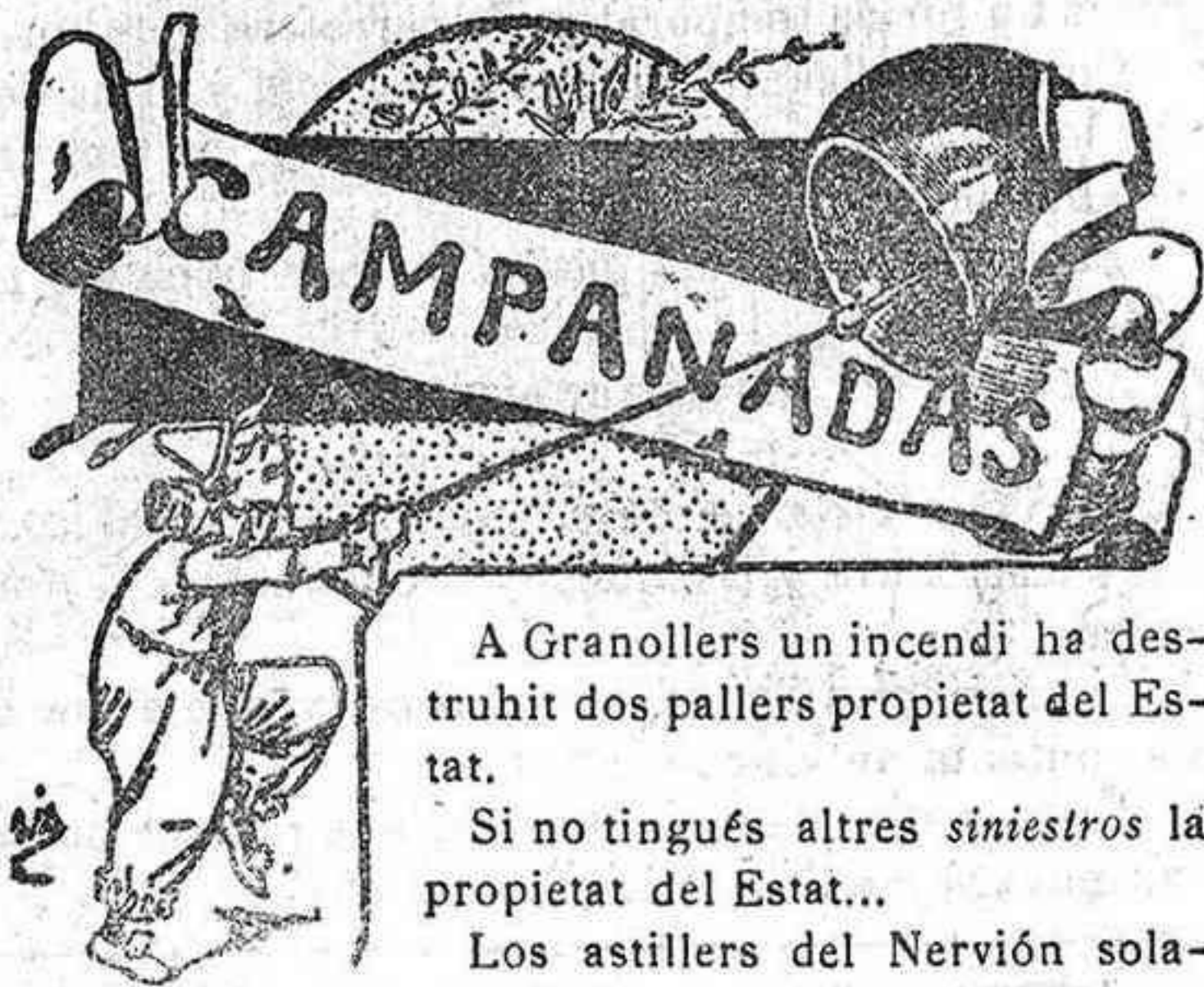

Lo gos mes gros del mon
(Estats - Units)

IMPORTANT

Desitjosos d' augmentar ab altres valiosos treballs nostre *Folletí Literari*, publiquém avuy un preciós fragment de *Sibila de Fortiá*, drama póstum, inédit, del que fou carinyós amich nostre, lo may prou plorat Mestre en Gay saber en Damás Calvet. (Q. E. G. S.)

Donada la importància de la hermosa é interessant escena que comensém á transcriure, no hem vacilat en insertarla sancera, lo que implicará que s' ocupin ab ella dos números de *Folletí* y tinguém de fer supressió del corresponent grabat que doném setmanalment, lo que creyém no será vist ab desagrado pels nostres llegidors amants de la bona literatura.

A Granollers un incendi ha destruhit dos pallers propietat del Estat.

Si no tingués altres *sinistros* la propietat del Estat...

Los astillers del Nervión solamente y lo ram de marina son capassos de assolar mitja Espanya.

capassos de assolar mitja Espanya.

Sense contar los qu' are tindrem nosaltres, hi ha en porta dos ó tres desafios, á mes del de partida doble entre los fills del duch de Fernan-Núñez y lo Director de *El Resumen*.

¡Terra non tembles!

Diu *Le Petit Journal* que Mr. *Eventaille*, maire d' un dels pobles dels departaments del Loire ha mort d' un tip de riurer per la rotura d' una arteria.

Li devían explicar la solució dels dos co-empresaris de marras.

Aixís, se comprén.

Se 'n ha anat á passejar lo concertat matrimoni entre un aplaudit actor cómich catalá y la filla d' un altre no menos célebre.

Los felicitem á tots dos.

Se subastan los mobles.

Ara s' artillarán ab canóns de gran tiro los forts de Melilla.

Ja podrán naufragar tranquils nostres barcos en las costas d' Africa.

M' ho ha dit un moro.

En lo carrer de Fonollar, (de Barcelona, no de Fez), días passats per poch matan á una persona molt decent y coneguda de Barcelona per haverse defensat d' un atropello intencionat ó imprevist, que aixó no ho hem averiguat.

Sort que casualment va presentarse á temps un guarda d' ordre públich y va poguer evitarho.

Ni á la costa de Marruecos...

A París han aparegut un' altra mena de petardistas.

Los microbis.

Després de la dinamita, 'l cólera.

Ara farán la pau ab lo *Modus vivendi*.

Lo preu del pá ha baixat un céntim.

(A Valencia).

Vostés ja obrían l' ull. Donchs, no senyors, aquí no som tan afortunats.

'Ns havém fixat en que l' especialista escriptor culinari Angel Muro, ja no firma 'ls plats diaris de la cuyna de *El Noticiero*.

¿Que potsé ha mudat de cuyner, Sr. Mencheta?

¡Are qu' estava tan acreditat!

La companyia catalana de Novedats passa á actuar al teatro Principal de Tarragona.

Hem llegit lo repertori y nos havem fixat en que hi faltan las obras del Sr. Pin.

Quin gat amagat deu haverhi.

En los escaparates del fotógrafo Sr. Ferrepiere, Pelayo 10, hi ha en aquests días un retrato *fotogravure* tamany natural de D. Arcadio de Sequeira, que crida extraordinariament la atenció.

La frecuencia ab que cambia los retratos esposats, demostra lo favor que dispensa lo publich al citat fotógrafo.

L' Alcalde de San Martí va anar á parlar ab lo Sr. Gobernador.

¿Soi?

¿Qui ho deya que 'n *Guerrita* 's retirava del art de las Banyas?

Per are resulta *filfa*. Aquesta gent no 's retira fins que 'ls retiran ab una esclatxa al còs.

Una nova industria ha inventat un berlinés. Consisteix en llogarse per portar gossos á passejar, cosa molt nova y divertida que dona per are, grans rendiments al inventor, puig es tanta la feyna que té, son tants los parroquians ab que conta que per no tenir prou mans ha de llogar un criat.

¿Que no fora bo un regidor que coneixém?

Per considerarho convenient pel nostre periódich desde la setmana entrant se encarregará de la Direcció, lo que ab tan d' agrado de nostres lectors ho había sigut en altre temps, lo reputat poeta y xispejant escriptor D. Antón Ferrer y Codina.

Repichs

Pera l' álbun de *El Suplemento*.

Morts aristocráticas de la quincena:

Un duch, dos generals, un home d' Estat.

Morts ordinarias:

Dos drapayres, un escombriayre.

Morts artísticas:

Lo clown Reed de Lóndres.

Morts tocadas del bolét:

Tres reclusos de Sant Boy.

Morts alegres:

Lo del *Maire Eventaille*.

Alguns cardenals fan gran oposició á que s' instali en lo Vaticá la llúm eléctrica.

Fins are créyam que 'ls partidaris de l' obscurantisme eran los capellans de missa y olla y no 'ls primpeps de la Cristiandat...

Llum!... Molta llum 's necessita.

L' escándol del Carrer de l' Alba de que s' han ocupat los periódichs de la localitat fa enrojir hasta las parets de Llotja.

¡Quina vigilancia!

Nó 'n te la culpa d' aixó lo manxayre ni los gats del Parque.

Pot ser ne té la culpa alguna bestia.

L' anguila.

Lo Sr. Pla-nás, gerent del carril de Fransa, ha marxat á París pera assistir á las bodas de la filla del baró de Rotschild.

¿No diuha que aquest ricatxo es juheu y 'l Sr. Pla-nás católich furibundo?

Si, pero aquest jueu es rich y aquells de marras eran pobres.

Ja hi debia pensar pobre home!

Llegim en un periódich de Madrid que desde 'l primer d' aquest mes totas las senyoretas que desitgin dedicarse al teatro poden presentarse en lo del Principe Alfonso á rebre l' lliçons gratis d' l mestre Cereceda, fundador de la famosa banda de trompetas.

Si las ensenya de tocar la trompeta, ja se de que 'ls donará lliçons.

De bufà.

Diu un colega local qu' han tingut lloch quatre *fallecimientos ilustres*; de manera que déu també haverhi *fallecimientos plebeyos*, y admés l' adjectiu, també n' hi haurá de criminals, astuts, carrinclóns y altres.

Per xó no volia may morir ia vella.

Jó que no 'n sé tant, hauria posat *fallecidos*, etc.

La eminent artista D.ª Maria Tubau ha debutat ab gran aplauso en lo Teatro Lírich.

Gracias á Deu que tenim una eminencia de debó entre nosaltres.

Fins are han sigut de:

Cartellotipia.

Días passats van ser detinguts á Vitoria dos subjectes ab trajo sacerdotal que ab lo pretext de construir un' obra piadosa en paissos llunyans, treyan los quartets de l' hermillilla dels incauts católichs, resultant ser religiosos místificats.

Deuhen ser los mateixos que temps endarrera corrian per Barcelona ab lo mateix *piados* objecte.

Aquets tampoch deuen voler llum eléctrich.

La *troupe* Onofri, que actuava en lo teatro Circo Barcelonés ha fet *forsosament* las últimas funcions: determinació que á bon segur llegirá ab gust lo vehinat, ja que en tots los espectacles pantomímichs, aquesta *troupe* teya posar en alarma als pacífichs habitants de la vora, per los grans espatéchs de tiros que hi intercalavan.

Aixis també los vigilants podran dormir sense temor de rebre cap susto.

La Companyia Trasatlántica ha botat á Cadiz un nou vapor al aygua.

¿Y quan reparteix dividendos?

En las presents carreras no hi han prés part los caballs del difunt duch de Fernan-Nuñez.

Diu qu' estavan de dol.

Bon profit.

Secció marítima

La goleta *Novedats* ha recalat á port després de son viatge, plena d' averias y venent lo cargament ab grans pérduas.

Després de ben carenada tornarà á ferse á la vela per última vegada.

Lo vapor *Sant Martí*, capitá *F. Ramis*, está corrent un furios temporal en la carretera del Clot.

Com qu' lo capitá no hi entén *pilota* y li ha de passar lo *pilót* las ordres de la maniohra, 's tem un inevitable naufragi.

En lo *Canal de las damas* ja per poch se 'n va á pico.

Sort que las van deixar anar.

Está á la vista del port la corbeta *Calvo-Vico*, romputs masteleros y trinquets y l' obra morta casi á passejar.

La marineria ab vuyt mesos de viatge s' ha hagut de contentá ab vint raccióus.

Te la quilla plena de músclos que pot ser no la deixin navegá mes.

Telegramas

Marróu (Africa) 2.—6 tarde.—Una partida de *zulus* han desfet una professó a cops de sabre net, resultant un mort y varis ferits.

POL Y SIA.

Madrid 3.—4 id. (urgent).—Surt una comissió ab lo *toisson d' or* qu' ha quedat vacant pera entregarlo al iniciador dels ornadors de frente á la Estació de Sarriá. (Plassa de Catalunya).

Q. CAPGRÓS.

París 31.—8 matí (urgent).—He arribat fa poch días; mataré uns quants francesos y tot seguit seguiré viatge.

CÓLERA NOSTRO.

ULTIMA HORA

Sembla que lo popular novelista y conegut autor dramátich D. Joseph Pla y Soler ha prohibit la representació de totas las sevas obras a las companyias que hi vagi D. Antón Tutau.

Banya, ¡y van dugas!

Vet aquí aclarit lo perquè no figuran las obras de dit escriptor a las listas de Tarragona.

Ja 'n seguiran d' altres.

Han sigut contractats pera lo Teatro de Romea la distingida y simpatica primera actriu jóve D.ª Carme Parreño, y l' aplaudidíssim primer actor D. Teodor Bonaplata.

Los doném la mútua enhorabona.

Pero encara 'n faltan.

Ab verdader sentiment hem sapigut que no ha pugut realisarse l' ajust del celebrat primer actor Sr. Riutort. Moit ho sentim.

LITOGRAFÍA DE RIBERA Y ESTANY
Redacció y Administració de LA TOMASA
Sant Ramón, 5-BARCELONA

LA CIUTAT

D'EN

NYOCA

Viatge estrambòtich de broma, escrit en vers per

J. HYNÉ RABELL

Ab gran varietat de tipos, vistas y escenas del natural dibuixadas per

R. Lago

!!! 32 planas de text y mes de 30 ninots !!!

¡UN RALET—UN RALET—UN RALET!

(al alcans de totes las fortunas)

Los senyors Corresponsals poden anar continuant los pedidos si no volen fer tart després. —Lo descompte de costum.

La setmana entrant — ¡SORTIRA! — La setmana entrant

ATENCIÓ

Com que s' acostan las firas ó festas majors dels nostres hermosos pobles, podem oferir un **BARCO** de Cromos recorte y de totes classes á propòsit pera aquestas diadas, á preus que ni l' extranger pot fernos la competència. Ja ho saben.

5, Sant Ramón, 5, LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY, 5, Sant Ramón, 5.

GANGA

Desd' avuy fins al 20 del corrent Juny, mediant la presentació del últim exemplar LA TOMASA, podrá adquirirse ab un 50 p. % de rebaixa ó sia per 4 RALS, lo preciós drama, en tres actes y en vers, original del reputat escriptor don S. GOMILA, titulat:

MÁS ALLÁ DE LO DIGNO.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Ma prima á qui vén agrada,
Es ma dos preposició,
De tres n' hi ha, si senyó,
Y es Tot vila celebrada.

JEPICH U. VALLDENMASERCHS.

GEROGLIFICH

A=ADA

M. TORRENTS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Població Catalana.
- 7 2 3 4 5 6 7.—En la cuyna n' hi ha.
- 1 5 6 6 5 6.—Ofici.
- 6 2 5 6 7.—Conducte d aygua.
- 1 2 3 7.—Fruyta.
- 7 8 5.—Animal.
- 1 7.—Nota musical.
- 4.—Vocal.

M. FREXEDAS DEL ESTANCH.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR.

Xarada.—No-ta-ri.
Trenca-caps.—Dou, Cabras, Pi, Lluna, Roig.

Sinonimia.—Rosas—rosas.
Logogrifo numérich.—Almoster.
Geroglifich.—Per buscar maranyas las sogras.